

Liljeruten

Sort rute

15,9 km

Interessepunkter:

1. Just Andersens hus

Kunstneren Ib Just Andersen (1884-1943) boede i Glostrup de sidste år af sit liv. Næsten lige siden han i 1915 etablerede et lille værksted for sølv- og guldarbejder, var han et anerkendt navn af kunstkere. Han opnåede at komme på kendte udstillinger og fik flere legater. Han ønskede at skabe kunst flere havde råd til, og arbejdede derfor senere i materialer som tin, bronze og hans selvopfundne blylegering, Disko. Firmaet, som han drev sammen med sin første kone, Alba Matilde Lykke, voksede støt.

I 1930'erne forlod han dog Alba til fordel for Nielsine Jakobine Lund, med hvem han fik opført en villa på Poppelvej 3 i 1938. Han var meget bevidst om, hvor berømt han var, og opgav blot sin adresse som "Solvangen Glostrup", da posten alligevel vidste hvor han boede.

2. Glostrup Motorbane

I den nordvestlige del af det der i dag kaldes pipkvarteret (hvor bl.a. Rødkælkevej, Solsortevej, Spurvevej, Duevej og Glentevej ligger) lå der i 1920'erne en motorvæddeløbsbane. Ingeniør og motorsportmand N.T. Beier stod bag projektet, som tog form og blev finansieret i 1922. Banen var 1666 meter lang og hævet to meter i svingene. Planen var egentlig, at det skulle være en cementbane, men det blev for dyrt, så man måtte nøjes med en jordbane.

Både to- og firhulede motorkøretøjer tog banen i brug i 1922, inden den var helt færdig, og det medførte en del problemer. Blandt andet omkom Danmarksmeesteren, Albert Petersen, under et sammenstød. I 1923 stod banen helt færdig, men den økonomiske situation havde ændret sig, nyhedsværdien var forsvundet og uheldene fortsatte. I 1928 var det helt slut, og bygningerne blev revet ned.

3. Udgravningen i Hvissinge

I Hvissinge har man fundet spor ad flere omgange fra både bronze- og jernalderen. Det største fund dukkede op under bebyggelsen ved Hvissinge Vest. I årene 1999-2001 fandt arkæologerne 11 gårde og 30 brønde fra år 300-500 – overgangen mellem Romersk og Germansk Jernalder. Gårdene

havde typisk et langhus, en lade og et udhus. Dertil fandt man flere stiger, reb og resterne af en vogn. Det interessante ved udgravningen er dateringen og navnet Hvissinge. De første landsbyer i Danmark var netop fra denne tid og er kendetegnet ved endelser som fx "-inge". Arkæologerne stod simpelthen med oprindelse af den første Hvissinge landsby. Hvissinge er således den ældste af Glostrup Kommunes gamle landsbyer.

4. Ejby Gadekær

Omkring gadekæret anes den landsbyidyl, der tidligere prægede Ejby Landsby. Her er nogle af de gamle gårdes stuehuse endnu bevaret.

Ejby Landsby kendes tilbage fra højmiddelalderen. Navnet Ejby nævnes første gang i 1348, hvor det dog blev stavet Egæby og senere Egby. Navnet betyder "Landsbyen med egetræerne". Kilder fra 1600-tallet viser, at jorden i området generelt var frugtbar landbrugsjord, hvor der blev dyrket rug, byg og græs til dyrene. I 1960'erne og 1970'erne gik Ejby Landsby fra at være et landbrugs- og gartneriområde til at blive parcelhuskvarter.

5. Sommerbyerne

I det nordvestlige hjørne af Glostrup Kommune ved kommunegrænsen til Ballerup ligger kolonihaveområderne Sommerbyen Ejby, Sommerbyen Ejbyvænge og Sommerbyen Ejbylund. Der er i alt 1600 kolonihaver i Sommerbyerne, hvoraf 967 af dem ligger i Sommerbyen Ejby, der er Nordeuropas største kolonihaveforening.

Sommerbyerne blev etableret i 1961, da syv kolonihaveforeninger ved Utterslev Mose fik opsagt deres lejemål. Ejerne fik efter forhandling overdraget jord i Ejby, og de cirka 1000 kolonihavehuse blev flyttet, og det var en kæmpe opgave – især fordi det var en meget regnfuld sommer.

Sommerbyerne er et meget karakteristisk område med grunde på 400 kvadratmeter, der er forbundet af stier. Sommerbyerne må kun bebos i sommerhalvåret.

6. Harrestrup Å

Harrestrup Å ligger i den nordligste del af Glostrup og udgør en del af kommunegrænsen til Ballerup Kommune og Herlev Kommune. Hele åen løber gennem det vestlige Storkøbenhavn. Åen kendes tilbage fra 1370-1380, som *Harestorp*. Langs åen ligger der op til flere haveforeninger og parker. Åen udspringer i Harrestrup Mose 3 km syd for Ballerup, løber mod øst til Islev i rør under Vestvolden, derefter mod syd til Damhussøen og videre til udløbet ved Kalvebod Strand. Nedstrøms Damhussøen kaldes åen også for Damhusåen. I 1800-tallet indgik Harrestrup Å i Københavns drikkevandsforsyning.

7. Vestforbrænding

Forbrændingsanlægget i Ejby blev planlagt i 1960'erne og bygget i perioden 1967-1970. Det er arkitektfirmaet Poul Kjærsgaard, der har tegnet anlægget. Det er dog kun skorstene fra dengang, der stadig er synlig udefra i dag. Det er en del af landets største kommunale affaldsselskab, Vestforbrænding, der ejes af 19 kommuner og har afdelinger i Frederikssund, Høje-Taastrup og her i Ejby i Glostrup Kommune. Den største enkeltaktivitet er forbrændingsanlægget i Ejby, der har Danmarks største forbrændingskapacitet på omkring 550.000 tons årligt. Det svarer til cirka 2000 skraldebiler om ugen. Affaldet bliver både omdannet til varme og til elektricitet. Vestforbrænding har mere end 300 medarbejdere, ca. 250 på Ejby Mosevej, ca. 50 på andre adresser.

8. Ejby Mose

Ejby Mose er kommunens største park. Den bestod oprindeligt af flere mindre moser, der blev brugt til at grave tørv i. Fra 1935 blev mosen brugt til aflæsning af affald og efterhånden fik området karakter af egentlig losseplads. Anvendelsen fortsatte indtil 1960erne. I 1968 tegnede Ole Nørregårds tegnestue et forslag til udformning af Ejby Mose som et rekreativt areal. Her blev etableret en samlet sø i stedet for de mange små. Stisystemer blev etableret i området og rundt om søen. En cirkulær græsslette med plads til idrætsaktiviteter var også en del af den nye plan. I 1992 blev der igangsat naturgenopretningsprojekter i mosen. I den forbindelse blev der bl.a. etableret en fugleø i den store sø og etableret paddehuller. I dag afgræsses en stor del af Ejby Mose af får i sommersæsonen. Fårene tjener to formål. Det ene er at bekæmpe kæmpebjørneklo. Det andet formål er at skabe et naturskønt område til glæde for især børn.

9. Hvissingestenen

Hvissingestenen vejer 250 ton og måler 5x6x3.5 meter, og er dermed Sjællands største sten. Stenen blev fundet ved et tilfælde, da der var ved at blive gravet en hovedvandledning ned ved Krusegårds marker i Ejby. Stenen lå 1,5 meter nede i jorden, og man overvejede derfor at sprænge den væk for at gøre plads til ledningen. Ved en hurtig indsats fra Danmarks Naturfredningsforening og det tidligere Københavns Amt, støttet af Glostrup Kommune, blev stenen i stedet fredet. Stenen blev herefter flyttet ca. 100 meter til sin nuværende placering i en lysning i Vestskoven. Hvissingestenen er en vandreblok fra istiden. Istidens gletschere rummede mange kræfter, og når de gled hen over klipperne, kunne gletscherne alene ved deres vægt og

bevægelse brække store klippestykker løs. Klippestykkerne blev herefter ført med af isen langt væk fra deres oprindelsessted. Hvissingestenens ridser stammer fra det enorme slid, turen med gletscheren har medført.

10. Oxbjerget

Oxbjerget er en kunstigt anlagt bakke umiddelbart nord for Hvissinge. Bakken ligger i den østlige ende af Vestskoven. Opbygningen af Oxbjerget blev påbegyndt i 1968, og bakken er bygget af ca. 400.000 m³ jord og murbrokker, der blev kasseret som byggeaffald. Oxbjergets højeste punkt er 38 m over havets overflade - ca. 15 m højere end det omkringliggende terræn. Omkring Oxbjerget har skovvæsenet lavet forsøg med udsåning af træer og uregelmæssig plantning, så man undgår rækkepræg. Bakken er et yndet udflugtsmål for hundeluftere, idet den indgår i Hundeskoven - en indhegnet del af Vestskoven, hvor det er tilladt at lufte hunde uden snor. Ved Oxbjerget er der både bålplads og madpakkehus beliggende ca. 200 m inde fra p-pladsen ved Oxbjerget på Oxbjergvej.

11. Vestskoven

Indtil 1960'erne var Vestegnen kendt som en flad og skovløs egn. I 1967 besluttede Folketinget at igangsætte anlæggelse af en skov på 1500 hektar. Glostrup Kommunalbestyrelse havde ellers tidligere diskuteret ønsket om en skov i Glostrup, men afviste idéen. I 1967 begyndte Staten at opkøbe arealer i Glostrup og de andre aktuelle byer, for at kunne etablere et rekreativt område mellem byområderne på Vestegnen.

Vestskoven har et meget rigt dyreliv. Næsten alle de dyrearter, som findes rundt omkring i de danske skove, finder man i Vestskoven. Blandt andet finder man rådyr og kronhjorte i skoven og højlandskvæg på sletterne. Kigger man op, kan man være heldig at se rovfuglene som spurvehøg, musvåge og tårnfalk.

12. Aktivitetsparken i Hvissinge

I Hvissinge ligger der en aktivitetspark mellem Egeskoven, Skovsletten, Skovvangskolen og Hvissinge Torv. Området er centreret omkring en multibane, hvor man blandt andet kan spille fodbold og basket. Der er også parkouranlæg, klatrevæg, balancebane, bordtennisbord, en lille scene og meget mere. I området vest for multibanen er der anlagt et lille stisystem med bakker, som om vinteren kan bruges til kælkning. Parken er bygget op med velkendte elementer men sammensat sådan, at der er plads til kreativitet og fantasi. Nogle af Glostrups unge var inddraget i idéfasen og havde stor

indflydelse på, hvilke aktiviteter der blev plads til i parken. Aktivitetsparken blev indviet i september 2013 af Borgmester John Engelhardt.

13. Hvissinge Øst

Hvissinge Øst er Glostrup Kommunes nyeste bydel. Bydelens vestlige del begyndte man at udbygge fra 2008, og nu er de fleste huse opført. Området er ved at tage sin endelige form med det centrale friareal med søer, stier og udfoldelsesmuligheder. Bydelen ligger i tæt forbindelse med Vestskoven og er via Bystien forbundet direkte med Vestvolden i Rødovre. På et senere tidspunkt skal bydelen udbygges. I alt forventes Hvissinge Øst at komme til at danne ramme for 330 boliger.

Bebyggelserne i Hvissinge Øst består hovedsageligt af traditionelle parcelhuse og rækkehuse. Langs Vestskoven ligger de mere eksperimenterende "skovvillaer". Skovvillaerne er særlige på den måde, at de næsten ingen have har. Til gengæld ligger de som små øer i et stort skovareal. Skoven er indtil videre meget lav, men med tiden vil træerne vokse op og lukke til mellem husene. Rækkehusbebyggelserne er placeret så de danner en rand omkring det fælles friareal, og sådan at området vil være naturrigt men aldrig føles øde.

14. Hvissinge Gadekær

Når man passerer Hvissinge Gadekær passerer man et unikt historisk sted i Glostrup Kommune. Hvissinge Gadekær og Hvissinge landsbys historie strækker sig helt tilbage til Jernalderen, hvilket gør Hvissinge til en af Vestegnens ældste landsbyer.

Landsbyen blev dannet allerede i jernalderen for ca. 1500 år siden. I forbindelse med opførelsen af det nye kvarter Hvissinge Vest fandt arkæologerne rester af den tidlige Hvissinge Landsby, og der blev bl.a. fundet beviser på, at der er sket forarbejdning af hamp og hør. Et kort fra 1786 viser, hvordan Hvissinge Landsby i mange hundrede år har været opbygget omkring gadekæret. I dag er de ældste huse i Hvissinge Landsby fra begyndelsen af 1800-tallet og gadekæret er med til at bevare Hvissinges landsbymiljø, til trods for at Hvissinge i de senere årtier er blevet kraftigt udbygget.

15. Østervangkirken

Østervangkirke blev opført over en treårig periode fra 1967 til 1970. Kirken adskiller sig fra de fleste andre danske sognekirker ved at være en rundkirke. Ved sin indvielse den 19. april 1970 blev kirken Danmarks ottende og største rundkirke. Forud for indvielsen havde en kirkekomité, nedsat i 1952, arbejdet målrettet i 18 år for at skabe fundamentet for etablering af endnu en

sognekirke i Glostrup. Da Glostrup Kirke i starten af 1950'erne ikke længere imødekom det voksende kirkebehov, og enkelte søndage havde op til 13 barnedåber, var opførelsen af en ny kirke særdeles vigtig.

Arkitekten bag kirken var Holger Jensen. Kirkekomitéen valgte Holger Jensen, da man mente, at han kunne tage udfordringen op med at skabe indbydende og værdige rammer for gudstjenester og moderne kirkeligt arbejde.

16. Dalvangsvej

I mange år har hovedforbindelsen mellem København og Roskilde fulgt omtrent samme forløb. I middelalderen drejede vejen dog udenom Glostrup, idet den bøjede af og gik lige syd for Kroghslyst. Herefter gik vejen ind i den nuværende Dalvangsvej, hvor Glostrup kro lå (ved krydset Dalvangsvej og Erdalsvej). Vejen gik videre gennem Sofielunden og Mellemtoftevej og fulgte således ejerlaugsgrænsen mellem Glostrup og Hvissinge. Herefter fortsatte den i Gamle Landevej, der netop er det, navnet siger: En rest af den første Roskilde Landevej. Vest for Glostrup svingede landevejen igen ned mod vejens nutidige forløb.

I 1764 fik man nok af mudder, ødelagte vogne og landevejsrøvere i de skumle skovstrækninger, som den gamle landevej løb igennem. Fire franske eksperter stod nu for udviklingen af en moderne vej. Første spadestik blev taget i 1770, og 3 år efter var en moderne, lige vej anlagt direkte fra København til Roskilde. Det betød at den gamle landevej måtte vige pladsen som hovedfærdselsåre.

17. Sprog- og Kompetencecenter

På Vestegnens Sprog- og kompetencecenter underviser man i dag voksne udlændinge i det danske sprog og i dansk kultur. Hovedafdelingen ligger her i Glostrup på Skolevej. Bygningerne er også oprindeligt bygget til undervisning. De blev opført som Glostrup Kommuneskole i 1902, og er siden blevet brugt til undervisning - dog med undtagelse af en periode i 1945 under Anden Verdenskrig, hvor tyskerne anvendte skolen som lazaret og henviste skolebørnene til forskellige andre lokaler. I efterkrigstiden blev det tydeligt, at en enkelt skole i kommunen ikke længere var nok, og da Nordvangskolen blev indviet i 1950, skiftede Glostrup Kommuneskole navn til Højvangskolen. I 1991 blev Højvangskolen nedlagt, da der i mellemtiden var kommet flere skoler til kommunen, men en reduktion af driftsudgifter trængte sig på. Efter en ombygning flyttede et pædagogseminarium ind i 1992-2009.